

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie miasta Bytomia, miasta Piekary Śląskie i powiatu tarnogórskiego za rok 2011

Bytom 2012

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu sprawuje nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia na terenie 2 miast na prawach powiatu: Bytom i Piekary Śląskie oraz powiatu tarnogórskiego, w skład, którego wchodzi 4 gminy miejskie: Kalety, Miasteczko Śląskie, Radzionków, Tarnowskie Góry i 5 gmin wiejskich: Krupski Młyn, Ożarówce, Świerklaniec, Tworóg, Zbrostawice. Łączna powierzchnia terenu - 753 km², liczba ludności 377,8 tysięcy.

Tabela 1 - Zestawienie liczbowe powierzchni i ludności dla poszczególnych jednostek terytorialnych

<i>Jednostka terytorialna</i>	<i>Powierzchnia w km²</i>	<i>Liczba ludności</i>
Bytom	69	181,6
Piekary Śląskie	40	58,5
Powiat Tarnogórski		
Tarnowskie Góry	84	60,8
Miasteczko Śląskie	68	7,3
Radzionków	13	17,2
Kalety	76	8,7
Gmina Krupski Młyn	39	3,4
Gmina Ożarówce	46	5,5
Gmina Świerklaniec	45	11,4
Gmina Tworóg	125	7,9
Gmina Zbrostawice	148	15,7
Razem	753 km²	377,8 tys.

Dostarczana woda pochodzi z urządzeń wodociągowych, które są zasilane wodą pochodzącą głównie z ujęć wód podziemnych (ok.70% ludności) oraz ujęć wód powierzchniowych (ok. 30% ludności).

Tabela 2 - Urządzenia do zaopatrywania w wodę i ocena jakości wody do spożycia przez ludzi

Rodzaj urządzeń	Liczba urządzeń zlokalizowanych na nadzorowanym terenie		Liczba urządzeń dostarczających wodę			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)			
	według ewidencji za rok 2011	w tym skontrolowanych	odpowiadającą wymaganiom	nie odpowiadającą wymaganiom		odpowiadającą wymaganiom	nie odpowiadającą wymaganiom		
				ogółem	w tym pod względem bakteriologicznym				
0	1	2	3	6	7	8	9		
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę									
Wodociągi o produkcji [m ³ /d]	<100	1	4	4	4	0	0	1,97	0
	100-1000	2	13	13	13	0	0	34,3	0
	1000-10000	3	1	1	1	0	0	14,3	0
	10000-100000	4	2	2	2	0	0	325,2	0
	>100000	5	0	0	0	0	0	2,0	0
Inne podmioty zaopatrujące w wodę	6	9	9	7	2	0	0,9	0,1	

Celem prowadzonego monitoringu jakości wody jest zapewnienie mieszkańcom korzystania z wody bezpiecznej dla zdrowia.

Na ocenę jakości wody składają się wyniki prowadzonych działań kontrolnych i nadzorowych poparte wynikami przeprowadzonych badań laboratoryjnych. W celu zapewnienia maksymalnej wiarygodności wyników badań, a także spełnienia wymogów Unii Europejskiej, laboratoria badania wody Państwowej Inspekcji Sanitarnej pracują w systemie zintegrowanym i posiadają świadectwa kompetencji, którymi są certyfikaty akredytacji.

Łącznie w 2011 r. na nadzorowanym terenie ,w ramach prowadzonego monitoringu oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **477** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym – **450**, pod względem bakteriologicznym – **429**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, barwa, azotany, chrom, twardość, żelazo, mangan, suma trichloroetenu i tetrachloroetenu) stwierdzono w **56** próbkach wody, a wskaźników mikrobiologicznych w **22** próbkach (bakterie grupy coli, Enterokoki, ogólna liczba mikroorganizmów i w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Bytomiu
mgr Jolanta Wąsowska

MIASTO BYTOM

Miasto korzysta z wody dostarczanej z sieci magistralnej Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach, pochodzącej z ujęć zlokalizowanych poza jego obrębem tj. na terenie sąsiedniego nadzorowanego Powiatu Tarnogórskiego (ujęcia wód głębinowych zasilających Stacje Uzdatniania Wody „Bibiela” w Miasteczku Śląskim, „Miedary” w Tarnowskich Górach i „Zawada” w Karchowicach, gm. Zbrośławice oraz gminy Bobrowniki (ujęcie wód powierzchniowych zasilające Stację Uzdatniania Wody „Kozłowa Góra” w Wymysłowie). Istnieje również możliwość zasilania wodą pochodzącą z ujęć powierzchniowych Czaniec i Goczałkowice (od strony Rudy Śl. – Czarny Las). Pierścieniowy układ sieci wodociągowej daje możliwość mieszania wody z różnych źródeł oraz zmiany kierunku zasilania.

Jakość wody wodociągowej na terenie miasta kontrolowana jest systematycznie w **13** wyznaczonych punktach, zlokalizowanych w poszczególnych dzielnicach miasta.

Łącznie w 2011r na terenie miasta w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody (w 13 punktach kontrolnych) oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **108** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym – **108**, pod względem bakteriologicznym -**104**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, barwa) stwierdzono w **8** próbkach wody a wskaźników mikrobiologicznych w **2** próbkach (ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$).

Ogółem wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Bytomia oceniono jako przydatną do spożycia.

MIASTO PIEKARY ŚLĄSKIE

Miasto zaopatrywane jest w wodę zakupywaną z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach dostarczaną głównie z Stacji Uzdatniania Wody „Kozłowa Góra” w Wymysłowie (dzielnice Brzeziny Śląskie i Brzozowice Kamień) oraz „Bibiela” w Miasteczku Śląskim (pozostałe dzielnice miasta, poza częścią Dąbrówki Wielkiej zasilanej wodą z nadzorowanych przez inne PSSE ujęć powierzchniowych – SUW Goczałkowice lub SUW Będzin).

Kontrola jakości wody, dostarczanej odbiorcom w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę prowadzona jest w wyznaczonych na terenie miasta **5** punktach monitoringowych.

W oparciu o uzyskane wyniki badań stwierdza się, że jakość wody w sieci wodociągowej na terenie Piekar Śląskich nie budzi zastrzeżeń i oceniono ją jako przydatną do spożycia.

Nadzorem sanitarnym tutaj Stacji objęte są również: eksploatowane dla potrzeb własnych ujęcie wód głębinowych Zakładu Górniczego „Piekary” przy ul. gen. J. Ziętka oraz ogólnodostępne źródło naturalne przy Parafii Katolickiej NMP, ul. Ks. Ficka.

Woda z ujęcia wód głębinowych Zakładu Górniczego „Piekary” odznacza się podwyższoną twardością. W celu zabezpieczenia dobrej jakości mikrobiologicznej wody od marca 2011r do jej uzdatniania zastosowano 2 ultravioletowe sterylizatory.

Wodę ze źródła przy ul.Ks.Ficka z uwagi na obecność azotanów oceniono jako nieprzydatną do spożycia.

Łącznie w 2011r na terenie Piekar Śląskich w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **57** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym – **57**, pod względem bakteriologicznym – **57**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, mangan, twardość, azotany) stwierdzono w **14** próbkach wody.

POWIAT TARNOGÓRSKI

MIASTO RADZIONÓW

Miasto zaopatrywane jest w wodę dostarczaną z sieci magistralnej Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach, pochodzącą z nadzorowanych przez PPIS w Bytomiu Stacji Uzdatniania Wody „Bibiela” w Miasteczku Śląskim oraz „Miedary” w Tarnowskich Górach.

Kontrola jakości wody, dostarczanej odbiorcom w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę prowadzona jest w wyznaczonych na terenie miasta 2 punktach monitoringowych.

Łącznie w 2011r na terenie miasta w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano pod względem pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym 16 próbek wody. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność) stwierdzono w 4 próbkach wody. Ogółem wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Radzionkowa oceniono jako przydatną do spożycia.

MIASTO TARNOWSKIE GÓRY

Miasto zaopatrywane jest w wodę pochodzącą z ujęć wód głębinowych, eksploatowanych do celów wodociągowych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach, tj. uj. Opatowice, Strzybnica, uj. nr III, ul. Opolska oraz zakupywaną przez to Przedsiębiorstwo z G.P.W. S.A. Katowice – Stacje Uzdatniania Wody „Miedary” w Tarnowskich Górach i „Bibiela” w Miasteczku Śląskim. Do sieci miejskiej eksploatowanej przez PWiK Tarnowskie Góry podawana jest również woda z Stacji Uzdatniania Wody eksploatowanej przez Górnośląskie Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach.

Na podstawie wyników prowadzonych w 2011r. kontrolnych badań, wodę w urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia, tj. dostarczaną przez PWiK Tarnowskie Góry z ujęć własnych i zakupywaną z GPW Katowice oraz Stacji Uzdatniania Wody GCR „Repty” oceniono jako przydatną do spożycia.

Dla potrzeb własnych użytkowników eksploatowane są zlokalizowane na terenie miasta ujęcia należące do zakładów „FASER” S.A., PKP Tarnowskie Góry „Grupa Las” i „Zamet” oraz Agencji Inicjatyw Gospodarczych S.A. w Tarnowskich Górach (ujęcie zasila obiekt Park Wodny, ul. Obwodnica 8).

W październiku i listopadzie 2011r w wodzie dostarczanej z ujęcia PKP Tarnowskie Góry „Grupa Las” stwierdzono obecność bakterii grupy coli i pojedynczych kolonii enterokoków.

W związku z powyższym czasowo obowiązywało zalecenie wykorzystywania wody do spożycia wyłącznie po przegotowaniu. Po przeprowadzeniu działań naprawczych woda spełniała wymagania dla wody przeznaczonej do spożycia.

Woda z ujęć „Faser”, „Zamet” i Park Wodny odpowiadała wymaganiom dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Z uwagi na ponadnormatywną zawartość chromu decyzją z dnia 22.06.2011r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu zakazał wykorzystywania do spożycia wody dostarczanej ze studni S-2 i S-3 ujęcia Centrum Handlowo- Magazynowego Andrzej Dyląg w Tarnowskich Górach, ul. Zagórska 159. Woda z tego ujęcia poza zaopatrzeniem zakładu, była zakupywana przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach dla potrzeb zaopatrzenia mieszkańców miasta Tarnowskie Góry. Po wstrzymaniu eksploatacji tego ujęcia dotychczasowi odbiorcy zostali zasileni wodą o właściwej jakości, zakupywaną z G.P.W. S.A. Katowice.

Nadzorem sanitarnym tut. Stacji objęte było również źródło naturalne zlokalizowane w dzielnicy Repty Śląskie. Z uwagi na wysoką zawartość azotanów woda jest nieprzydatna do spożycia.

Ogółem w 2011r na terenie Tarnowskich Gór w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **119** próbek wody w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **100**, pod względem bakteriologicznym-**89**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (barwa, mętność, chrom, azotany) stwierdzono w **11** próbkach wody, a wskaźników mikrobiologicznych w **6** próbkach (bakterie grupy coli, enterokoki, ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$).

MIASTO MIASTECZKO ŚLĄSKIE

Miasto zaopatrywane jest w wodę dostarczaną przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach, zakupywaną ze Stacji Uzdatniania Wody „Bibiela” Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach oraz z ujęcia Huty Cynku „Miasteczko” w Miasteczku Śląskim.

W 2011r. monitoring jakości wody wodociągowej prowadzono w dwóch wyznaczonych punktach kontrolnych dla poszczególnych stref zasilania

Ogółem w 2011r. z urządzeń wodociągowych na terenie miasta (w tym ujęć zasilających tj. Stacja Uzdatniania Wody „Bibiela” i ujęcie Huty Cynku) pobrano **21** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **21**, pod względem bakteriologicznym -**19**.

Wodę oceniono jako przydatną do spożycia.

MIASTO KALETY

Miasto jest zaopatrywane w wodę o dobrej jakości, dostarczaną z miejskiej sieci wodociągowej, zasilanej wodą zakupywaną z Stacji Uzdatniania Wody „Bibiela” GPW Katowice.

Ogółem w 2011 r.z urządzeń wodociągowych na terenie Kalet pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **6** próbek wody.

GMINA KRUPSKI MŁYN

Wodę dostarczaną odbiorcom z eksploatowanych przez Gminę Stacji Uzdatniania Wody Kolonia Ziętek i Potępa, ul.Sportowa oraz zakupywaną z ujęcia Zakładu „Nitroerg” S.A. w Krupskim Młynie oceniono jako przydatną do spożycia.

Nadzorem sanitarnym objęty był również wodociąg Ośrodka Harcerskiego w Borowianach. Woda z eksploatowanej studni zawiera wysokie ilości żelaza i manganu. Pomimo zamontowania w 2007r urządzeń uzdatniających woda w ubiegłych latach okresowo wykazywała podwyższoną zawartość manganu. Ponadto okresowo stwierdzano w niej również ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$) i wysoki odczyn. Po wprowadzeniu w 2011r nowej technologii uzdatniania, jakość wody spełnia obowiązujące wymagania. W związku z powyższym decyzją z dnia 18.07.2011r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu zezwolił na wykorzystywanie do spożycia wody z nowouruchomionej stacji uzdatniania wody, eksploatowanej na potrzeby tego ośrodka.

Łącznie w 2011r na terenie Gminy w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody pobrano **22** próbki wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **22**, pod względem bakteriologicznym -**21**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, twardość, mangan)) stwierdzono w **5** próbkach wody a wskaźnika mikrobiologicznego w **2** próbkach (ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$).

GMINA TWORÓG

W oparciu o wyniki prowadzonego w 2011r. monitoringu jakości wody z eksploatowanych przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Tworogu urządzeń wodociągowych wodę dostarczaną ze Stacji Uzdatniania Wody – Połomia, Mikołeska, Wojska i Tworóg oraz zakupywaną z ujęcia Boruszowice Przedsiębiorstwa Ekologicznego BCD S.A. w likwidacji oceniono jako przydatną do spożycia.

Jedynie czasowo (w okresie od lipca do końca października 2011r), z uwagi na stwierdzenie obecności bakterii grupy coli i enterokoków w wodzie ze Stacji Uzdatniania Wody Połomia dla jej odbiorców obowiązywał zakaz wykorzystywania wody do spożycia. Po przeprowadzeniu przez eksploatatora działań naprawczych jakość wody uległa poprawie i ponownie dopuszczono ją do spożycia.

Poza kontrolą jakości wody w urządzeniach wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia ludności, będących w gestii Gminy, nadzorem sanitarnym tut. Stacji objęte były wodociągi eksploatowane przez Firmę „BLER” Sp. z o.o. Ubojnia Brynek, ul. Zakładowa 1 oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących i Ekologicznych w Brynku.

Z uwagi na ponadnormatywną zawartość manganu i żelaza oraz mętność i barwę woda ze Stacji Uzdatniania eksploatowanej przez Ubojnię w Brynku, dla potrzeb własnych zakładu oraz zaopatrzenia niewielkiej liczby odbiorców indywidualnych miejscowości Brynek nie spełniała wymagań organoleptycznych i fizykochemicznych określonych dla wody do spożycia.

Odchylenia od wymagań fizykochemicznych (ponadnormatywna zawartość manganu) wykazywała również woda z wodociągu Z.Sz.LiE w Brynku i w związku powyższym dopuszczono ją warunkowo do spożycia.

Łącznie 2011r z urządzeń wodociągowych na terenie gminy, w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **56** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **51**, pod względem bakteriologicznym -**54**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, mangan,) stwierdzono w **7** próbkach wody, a wskaźników mikrobiologicznych w **11** próbkach (bakterie grupy coli, Enterokoki).

GMINA ZBROSŁAWICE

W oparciu o wyniki prowadzonego w 2011r. monitoringu jakości wody z eksploatowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Zbrosławicach urządzeń wodociągowych dostarczaną odbiorcom wodę, pochodzącą z SUW Miedary-Kopanina oraz zakupywaną z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach (SUW „Zawada” i SUW „Miedary”), PWiK Zabrze (st. głębinowa S-III Świętoszowice) i ZUK Tworóg (SUW Wojska) oceniono jako przydatną do spożycia.

Natomiast nadal utrzymuje się ponadnormatywna wartość sumy trichloroetenu i tetrachloroetenu w wodzie z ujęcia Zbrosławice. W związku z powyższym pozostaje w mocy decyzja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu z września 2010r zakazująca wykorzystywanie wody do spożycia.

Poza zbiorowym zaopatrzeniem, niewielka część ludności korzysta z wody dostarczanej z wodociągu Przedsiębiorstwa Nasiennego „Księży Las” (ujęcie własne zakładu). W 2011r woda z tego wodociągu spełniała wymagania dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Ogółem z urządzeń wodociągowych na terenie gm. Zbrosławice pobrano **40** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **37**, pod względem bakteriologicznym -**31**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, mangan oraz suma trichloroetenu i tetrachloroetenu- dot. wyłączonego ujęcia Zbrosławice) stwierdzono w **3** próbkach wody, a wskaźników mikrobiologicznych w **1** próbce (ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$).

GMINA ŚWIERKLANIEC

Gmina zaopatrywana jest w wodę do spożycia zakupywaną z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów Katowice, pochodzącą ze Stacji Uzdatniania Wody „Bibiela” w Miasteczku Śląskim.

Jedynie niewielka część odbiorców (ok.15 osób) korzysta z wody pochodzącej z eksploatowanego przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerkłańcu ujęcia Nakło Śląskie, ul. Wapienna.

Dostarczaną odbiorcom wodę oceniono jako przydatną do spożycia.

Łącznie w 2011r z urządzeń wodociągowych na terenie gm. Świerklaniec pobrano i przebadano pod względem pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **15** próbek wody. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność) stwierdzono w **3** próbkach wody.

GMINA OŻAROWICE

Gmina zaopatrywana jest w wodę pochodzącą z eksploatowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach ujęć Pyrzowice i Tapkowice oraz zakupywaną z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach (Stacja Uzdatniania Wody „Bibiela” w Miasteczku Śląskim) i GZGWIK w Mierzęcicach.

Wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie gminy Ożarowice oceniono jako przydatną do spożycia.

W 2011r z urządzeń wodociągowych na terenie gminy pobrano i przebadano pod względem pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **17** próbek wody. Przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru fizykochemicznego (żelazo) stwierdzono w **1** próbce wody.

*Ogółem 2011r terenie powiatu tarnogórskiego , w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **312** próbek wody, w tym przebadano pod względem pod względem fizykochemicznym- **285**, pod względem bakteriologicznym -**268**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, barwa, azotany, żelazo, mangan, twardość, chrom oraz suma trichloroetenu i tetrachloroetenu- dot. wyłączonego ujęcia Zbrostawice) stwierdzono w **34** próbkach wody, a wskaźników mikrobiologicznych w **20** próbkach (bakterie grupy coli, Enterokoki, ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}C$).*